

Wat voor stad is Den Haag in 2050?
2

Haagse Klimaatweek
5

Vervoer van deur tot deur
7

Haagse dag van de Mantelzorg
12

Contact	2
Ombudsman	3
Schone energie in een groene stad	4
Den Haag maakt het	6
Vluchtelingen in Den Haag	11
Agenda	16

Het nieuwe college van burgemeester en wethouders van Den Haag. Van links naar rechts: Robert van Asten, Robert Barker, Mariëlle Vavie, Martijn Balster, Ilma Merx (gemeentesecretaris), Jan van Zanen (burgemeester), Saskia Bruines, Nur Icar, Hilbert Bredemeijer en Arjen Kapteijns.

FRANK JANSEN

Haags akkoord 2023 - 2026

D66, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, CDA en DENK gaan samen besturen in Den Haag. Op 2 oktober presenteerde de nieuwe coalitie in bibliotheek Transvaalkwartier het Haags akkoord 2023 - 2026.

■ In het akkoord staat beschreven welke plannen de nieuwe coalitie

heeft voor de stad. Zo komt er extra geld en aandacht voor klimaat, natuur, dierenwelzijn, duurzaamheid, kansengelijkheid, bestaanszekerheid, leefbaarheid en veiligheid. De coalitie wil ook de Haagse bestuurscultuur verbeteren. Bij de totstandkoming van het akkoord is gebruikgemaakt van de inbreng van diverse raadsfracties.

Den Haag had een nieuwe coalitie nodig omdat de VVD eind juni uit het college is gestapt. Daardoor raakte de oude coalitie haar meerderheid in de gemeenteraad kwijt. Verkenner Arie Slob heeft vervolgens onderzocht welke mogelijkheden er zijn voor een nieuwe meerderheidscoalitie. Eind september bereikten D66, GroenLinks, Partij

voor de Dieren, PvdA, CDA en DENK een akkoord. Het nieuwe college werd woensdag 11 oktober geïnstalleerd.

➔ Lees verder op:
pagina 3: plannen uit het coalitieakkoord
pagina 14: reacties uit de gemeenteraad

Uitstel verwijderen pmd-containers

■ In de vorige Stadskrant stond een artikel over de inzameling van plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drinkpakken (pmd). Door een grote brand bij de AVR kan het pmd tijdelijk niet uit het restafval worden gehaald. Daarom is het verwijderen van pmd-containers in Haagse Hout, Escamp, Laak en Leidschenveen-Ypenburg voorlopig uitgesteld.

■ Meer informatie?
denhaag.nl/pmd

Inbrekers in de wintertijd: maak het ze niet te makkelijk

■ In de wintertijd is het buiten eerder en langer donker. Inbrekers maken daar graag gebruik van, omdat ze tijdens de donkere uren ongemerkt uw huis in kunnen gaan. De campagne 'Maak het ze niet te makkelijk' maakt mensen attent op de gevaren van woninginbraak in de wintertijd. Op de website staan tips om inbraak te voorkomen. Zorg bijvoorbeeld dat uw deuren goed op slot zijn, ramen dicht en laat een lichtje aan als u weggaat. Het maakt niet uit

of u even weg bent of voor een paar weken, doe alsof u thuis bent. Inbrekers kijken niet naar hoe u woont, maar hoe makkelijk ze uw huis binnen kunnen komen. Geef uw woning een bewoonde indruk en leg waardevolle spullen uit het zicht. Als u iets verdachts ziet, bel dan direct het alarmnummer 112.

■ Meer informatie?
maakhetzeniettemakkelijk.nl

DenHaag.nl uitgelicht

■ Hulp bij hoge energiekosten?
Kijk op denhaag.nl/energie

■ Groot tuinafval?
Tot en met 17 november wordt het gratis opgehaald. Maak een afspraak via denhaag.nl/afval of 14070.

Omgevingsvisie 2050 Hagenaars geven hun mening over de toekomst van de stad

Blik op 2050 met de Haagse mixer

Den Haag in 2050. Hoe ziet de stad er dan uit? Duurzaam, sociaal, bereikbaar, veilig en met betaalbare woningen voor iedereen? Kan dat allemaal tegelijkertijd? En hoe dan? De gemeente vraagt Hagenaars keuzes te maken.

Sofie (4) is de jongste deelnemer aan de stadsbrede bijeenkomst over de toekomst van Den Haag. In de kinderhoek bouwt ze in een kijkdoos aan de speelplek van haar dromen. Vader Robbert Korving (38) helpt mee met knippen en plakken. In 2050 is Sofie 46 jaar en woont ze misschien nog steeds in Den Haag. De volwassenen van nu bepalen hoe haar stad er dan uitziet. Op 7 oktober is dat de grote vraag op een evenement in het Atrium.

Haagse Mixer

De gemeente werkt aan een Omgevingsvisie 2050 met daarin de grote lijnen voor de toekomst. Hagenaars kunnen aangeven wat zij belangrijk vinden. Daarvoor is de Haagse Mixer bedacht: een 'mengpaneel' met zes schuiven om de perfecte mix voor de stad in 2050 te maken. Hoe hoger de schuif hoe belangrijker het onderwerp, zoals Sociaal Den Haag of Bereikbaar Den Haag.

Stijging van de zeespiegel

Nanna Morgenroth (29) woont sinds drie jaar in de Heesterbuurt. Zij buigt zich in het Atrium over de Haagse mixer. 'Ik vind Klimaatbestendig Den Haag heel belangrijk. Kijk bijvoorbeeld naar de stijging van de zeespiegel. Kun je hier straks nog wel veilig wonen? Je hoort er weinig over. We kunnen ons beschermen door de natuur en het water meer ruimte te geven.' Veel bezoekers delen de zorgen van Nanna. 'Eigenlijk tellen alleen klimaat en duur-

Bezoekers van de bijeenkomst zetten vlaggetjes op hun favoriete plekken in de stad.

MARTIJN BEEKMAN

Omgevingsvisie 2050

De gemeente is al sinds 2021 in gesprek met Hagenaars over de toekomst van de stad. De nieuwe Omgevingswet bepaalt dat elke gemeente een Omgevingsvisie moet maken. Bewoners, ondernemers en organisaties hebben tal van ideeën, voorkeuren en wensen kenbaar gemaakt. Begin 2024 presenteert de gemeente een voorlopige versie. Bewoners en organisaties kunnen hun mening geven. Wilt u dit najaar bij een bijeenkomst in uw stadsdeel zijn? Stuur een mail naar omgevingsvisie@denhaag.nl met daarin uw naam en uw stadsdeel/wijk.

zaamheid,' zegt de twaalfjarige brugklasser May. 'Als je die voorop zet, dan komt de rest ook goed.'

Bijeenkomsten in de stadsdelen

Afgelopen zomer hebben al bijna 500 Hagenaars de Haagse mixer gespeeld op straat, in winkelcentra en bij evenementen. 'Het is te vroeg voor conclusies,' vertelt projectleider Demet Voûte. 'Wat we wel zien is, dat Hagenaars de zes thema's van de mixer herkennen als bepalend voor de toekomst en dat ze begrijpen dat de stad keuzes moet maken.' Dit najaar zijn er bijeenkomsten in de stadsdelen. Bewoners kunnen aangeven wat er in hun wijk voorrang verdient. Als voorkeuren uit elkaar lopen, zal dat terug te zien zijn in de Omgevingsvisie 2050.

Gezond Den Haag

Laurens Schrijnen (71) uit het Zeeheldenkwartier maakt zich zorgen over de toekomst van de winkelstraten. 'Als er bij ons in de wijk een winkel verdwijnt, komt er bijna standaard horeca voor in de plaats. Overal in de stad gebeurt hetzelfde. Hoe ziet een winkelstraat er in 2050 uit? Wat houden we over: een supermarkt en voor de rest horeca? Het aanbod bestaat ook nog eens grotendeels uit fastfood. Als je in 2050 een Gezond Den Haag wil, dan moet je nu de ongezonde horeca aan banden leggen. Doe het voor onze kinderen en kleinkinderen.'

Meer informatie?

omgevingsvisie.denhaag.nl

Contact met de gemeente

E-mail: www.denhaag.nl/contact

Telefoon: 14070 (maandag t/m vrijdag 8.30 tot 17.00 uur)

Chatten: www.denhaag.nl/contact
(zelfde tijden als telefoon)

Balie: Den Haag Informatie @entrum in Atrium stadhuis
(maandag t/m vrijdag 8.30 tot 16.30 uur)

Post: Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag

Sociale media: twitter.com/gemeentedenhaag,
facebook.com/gemeenteDH,
instagram.com/gemeentedenhaag

Gemeenteberichten: Officiële publicaties van de gemeente vindt u op www.overheid.nl/berichten-over-uw-buurt

Afspraak bij de gemeente

Balies Publiekszaken: Heeft u een nieuw paspoort, ID-kaart of rijbewijs nodig? Of wilt u bijvoorbeeld een geboorte aangeven? Voor dit soort producten en diensten kunt u terecht bij de balies Publiekszaken bij Stadhuis Spui (Spui 70) en Stadskantoor Leyweg (Leyweg 813).

Afspraak maken: De gemeente werkt op afspraak. Zo kan de gemeente tijd voor u reserveren en bent u er zeker van dat u goed en snel geholpen wordt. Maak een afspraak via www.denhaag.nl/afspraak. Lukt het niet om op tijd een afspraak te maken via de website? Dan kunt u bellen naar 14070. Zij bekijken dan of het nodig is de afspraak te vervroegen.

Colofon

De Stadskrant verschijnt elke vier weken

De volgende Stadskrant verschijnt op: 22 november

Uitgave: Gemeente Den Haag, Spui 70,
Postbus 12600, 2500 DL Den Haag
telefoon (070) 353 26 30

E-mail: stadskrant@denhaag.nl

Eindredactie: Corinne Leopold

Met bijdragen van: Hans Oerlemans, Andrea Rodriguez
Frohwein en Frans van Hilten

Klachten bezorging: www.denhaag.nl/stadskrant

Productie: Gemeente Den Haag, DBV

Reacties: Mail uw reactie naar stadskrant@denhaag.nl
of bel (070) 353 26 30

Haags Akkoord: dit zijn de plannen voor 2023 – 2026

In het Haags Akkoord 2023-2026 staat welke plannen de nieuwe coalitie heeft voor de stad in de komende drie jaar. Een greep uit de plannen:

Duurzaamheid

- 10.000 woningen isoleren om ze energiezuiniger te maken.
- Een zero-emissiezone voor bestel- en vrachtauto's langs de kuststrook tot en met de Laan van Meerdervoort.
- Meer investeren in lokale duurzame energiebronnen.
- Bewonerscoöperaties kunnen meedoen met lokale warmtenetten.

Veiligheid

- Wapeninleveracties waarbij mensen anoniem wapens kunnen inleveren.
- Meer aandacht voor de bestrijding van dierenmishandeling.

Cultuur en bibliotheek

- Meer geld voor kleine en middelgrote culturele instellingen.
- Benoordenhout en Mariahoeve krijgen een bibliotheek. De tijdelijke bibliotheek in Moerwijk wordt permanent.

Onderwijs

- Den Haag krijgt een universitaire lerarenopleiding.
- Er komt een havo/vwo-school in Zuidwest.

Werk en inkomen

- Meer Hagenaars kunnen een Ooievaarspas krijgen.
- Extra geld voor de bestrijding van kinderarmoede.

Zorg

- Extra woningen voor daklozen die in de opvang verblijven.

- Proef met het langer openhouden van de winteropvang.
- Den Haag krijgt een vrouwenrechtswinkel waar vrouwen gratis juridisch advies kunnen krijgen.

Buitenruimte

- Kapvergunning blijft nodig voor boom in de achtertuin.
- Voor vergroening gaat een 3-30-300-regel gelden: vanuit elk huis in de stad moet je minimaal 3 bomen kunnen zien. Elke Haagse wijk moet vanuit de lucht minimaal 30 procent groen zijn. En op 300 meter van elke woning moet een groen park aanwezig zijn.
- Meer groen in versteende wijken, zoals de Rivierenbuurt, Duindorp en de Schilderswijk.
- Wijkpark Transvaal wordt groener.
- Den Haag krijgt een islamitische begraafplaats.
- De hondenbelasting wordt afgeschaft.

Economie

- Vijf winkelstraten in de Schilderswijk en Transvaal krijgen een opknappbeurt.

Mobiliteit

- Proef met gratis openbaar vervoer voor kinderen tot 12 jaar
- Grote Marktstraat blijft toegankelijk voor fietsers.
- Inwoners kunnen een autovrije dag in hun straat of buurt aanvragen om te kunnen buitenspelen.
- Aan de Escampaan komen camera's om te voorkomen dat automobilisten over de busbaan rijden.
- Een maximumsnelheid van 30 kilometer per uur wordt de norm in woonwijken.
- De gemeente onderzoekt of camera's de pollers in de Schilders-

wijk kunnen vervangen.

- De onderdoorgang Zwolsestraat gaat niet door.
- Er komen geen extra parkeerplaatsen op de Mient ten koste van bomen.

Stadsontwikkeling en wonen

- Bewoners worden eerder betrokken bij bouwplannen.
- In meer buurten wordt de verhuurvergunning ingevoerd. Daardoor kunnen slechte verhuurders hun recht om te verhuren verliezen.

Nieuw college

Het nieuwe college van burgemeester en wethouders bestaat uit:

- Jan van Zanen (burgemeester): openbare orde en veiligheid;
- Robert van Asten (D66): stedelijke ontwikkeling, bibliotheken, Europa en stadsdeel Segbroek;
- Saskia Bruines (D66): financiën, cultuur, economische ontwikkeling en stadsdeel Scheveningen;
- Mariëlle Vavier (GroenLinks): armoede, inclusie, zorg, internationale zaken en stadsdeel Laak;
- Arjen Kapteijns (GroenLinks): energietransitie, mobiliteit, grondstoffen en stadsdeel Centrum;
- Robert Barker (Partij voor de Dieren): buitenruimte, dierenwelzijn, milieu en stadsdeel Haagse Hout;
- Martijn Balster (PvdA): volkshuisvesting, welzijn, wijken, Zuidwest en stadsdeel Escamp;
- Hilbert Bredemeijer (CDA): onderwijs, jeugd, sport, dienstverlening en stadsdeel Loosduinen;
- Nur Icar (DENK): MKB-economie, werk, participatie en stadsdeel Leidschenveen-Ypenburg.

 [Meer informatie? denhaag.nl/actueel](https://denhaag.nl/actueel)

Ombudsman

Gemiste bijstand

Met oude schulden is het lastig een nieuwe start te maken. In die situatie zit meneer X. Na een opname in een kliniek komt hij terug in de stad. Hij kan terecht in een project voor begeleid wonen. Alles lijkt goed geregeld om een nieuw leven op te bouwen. Maar dan blijkt er een huurschuld te zijn over de maanden dat hij was opgenomen. De gemeente kan voor mensen die tijdelijk in een instelling verblijven de huur doorbetalen uit de bijzondere bijstand. Meneer doet alsnog een aanvraag hiervoor.

Twee maanden later krijgt hij een brief met de beslissing op dit verzoek. Hij begrijpt niet goed wat er staat en meldt zich op het spreekuur van de ombudsman in bibliotheek Escamp. Uit de brief blijkt dat de gemeente de huur zal betalen, maar pas vanaf de datum van het verzoek om doorbetaling en niet vanaf de datum van opname in de kliniek, maanden eerder. Daarmee rest er nog een huurschuld, naast andere betalingsachterstanden.

Veel blijft onduidelijk. De ombudsman belooft het uit te zoeken. Een cruciale vraag is of de gemeente bijstand kan toekennen met terugwerkende kracht. De

wet is duidelijk: het recht op bijstand gaat niet eerder in dan op de dag waarop de bijstand wordt aangevraagd. Toch is er ruimte om hiervan af te wijken, zo blijkt uit een uitspraak van de hoogste rechter in bijstandszaken. Als iemand bijvoorbeeld niet in staat was tijdig een aanvraag in te dienen, kan dat reden zijn om de bijstand eerder te laten ingaan.

De ombudsman legt dit voor aan de gemeente. De oude schulden maken het meneer extra moeilijk zijn leven op orde te brengen. Een tijd later belt hij met goed nieuws. De gemeente heeft samen met andere schuldeisers alle schulden gesaneerd. Hij is enorm opgelucht en bedankt de ombudsman voor de hulp.

 De gemeentelijke ombudsman, mevrouw Stehouwer en de jeugdombudsman, mevrouw Nass behandelen klachten van burgers over de gemeente Den Haag en de Jeugdzorg.
Post: Postbus 16623, 2500 BP, Den Haag
Website: ombudsman.denhaag.nl, jeugdombudsman.denhaag.nl
Spreekuur: dinsdag van 13.00 tot 15.00 uur, afwisselend in bibliotheek Segbroek en Escamp
Telefonisch spreekuur: woensdag 13.00 tot 15.00 uur. Maak vooraf een afspraak via ombudsman@denhaag.nl of via (070) 752 82 00 (werkdagen van 9.00 tot 12.00 uur).

Tweede Kamerverkiezing 22 november

■ Woensdag 22 november is de Tweede Kamerverkiezing. In de week van 31 oktober worden de stempassen bezorgd.

U kunt zelf kiezen waar u gaat stemmen in Den Haag. De meeste stembureaus zijn open van 7.30 tot 21.00 uur. Op stembureaus-indenhaag.nl vindt u een lijst met alle stembureaus. Neem uw stempas en uw identiteitsbewijs mee als u gaat stemmen. Dit is een paspoort, identiteitskaart,

rijbewijs of verblijfsdocument. Het identiteitsbewijs mag niet langer dan 5 jaar verlopen zijn, dus het moet geldig zijn tot 23 november 2018 of een latere datum.

De meeste stembureaus in Den Haag zijn toegankelijk voor kiezers in een rolstoel of met een scootmobiel. En voor kiezers die minder goed ter been zijn. Deze stembureaus hebben bijvoorbeeld een gehandicaptenparkeerplaats, een invalidentoilet, of een

rolstoeltoegankelijke ov-halte.

Kunt u niet zelf stemmen? Dan kunt u iemand anders toestemming geven om voor u te stemmen. Heeft u op 10 november nog geen stempas ontvangen, bent u uw stempas verloren of wilt u liever in een andere gemeente stemmen? Dan kunt u tot en met 17 november een vervangende stempas of kiezerspas aanvragen via denhaag.nl/verkiezingen. Aan de verkiezingsbalie kunt u tot uiterlijk 21 november 12.00 een

vervangende stempas of kiezerspas aanvragen. Neem een geldig identiteitsbewijs mee.

Verkiezingskrant

Een speciale verkiezingskrant wordt rond 7 november bezorgd in heel Den Haag. Daarin vindt u onder andere een overzicht van alle stembureaus en de kandidatenlijsten.

 [Meer informatie? denhaag.nl/verkiezingen](https://denhaag.nl/verkiezingen)

Energietoeslag voor meer Hagenaars

■ Huishoudens met een laag inkomen hebben weer recht op een tegemoetkoming in de energiekosten. De gemeente heeft de regeling uitgebreid zodat meer Hagenaars ervoor in aanmerking komen. Een deel van de inwoners krijgt de energietoeslag vanaf eind oktober automatisch op hun rekening. Anderen kunnen begin november een aanvraag doen.

 [Meer informatie? denhaag.nl/energietoeslag](https://denhaag.nl/energietoeslag)

Energie besparen Iedere Hagenaar kan meedoen aan gratis actie 'Goedkoper uw huis verwarmen'

Met minder gas de winter door

Of het nu een zachte, koude of strenge winter wordt, je kunt altijd energie besparen met slimmer verwarmen. Hoe? Iedere Hagenaar kan meedoen aan een gratis actie van de gemeente. Adviseurs komen bij u langs voor een minicursus 'Goedkoper uw huis verwarmen'.

Ik wilde weleens weten of we nog meer konden doen om energie te besparen,' vertelt Evert Tas uit het Zeeheldenkwartier. 'Eén van de tips was de cv-ketel anders afstellen. De adviseur heeft ons uitgelegd hoe je de temperatuur van het water in de radiatoren kunt veranderen. De ketel staat nu ingesteld op 65 graden in plaats van 80 graden. Dat kost minder gas en moet genoeg zijn om het huis te verwarmen. We gaan het zien deze winter.'

Evert deed mee aan de actie 'Goedkoper uw huis verwarmen'. 'Ik kreeg ook uitleg over hoe je de cv-installatie het beste kunt ontluichten en hoe hoog de waterdruk moet zijn. Een van onze radiatorcransen bleek kapot. We wonen in een huurhuis, dus daar heb ik de woningcorporatie voor gebeld. Verder kregen we het advies om tochtstrips en radiatorfolie aan te brengen. Volgens mij doen we nu wel zo wat alles wat mogelijk is om de energiekosten te drukken. Dit is een huurhuis, grote ingrepen zijn voor de verhuurder.'

Energiebril opzetten

De gemeente werkt voor deze actie samen met de Haagse bedrijven Energy Guards en Susteen. Zij zijn gespecialiseerd in energie besparen en verduurzamen. 'We laten de deelnemers door een energiebril naar hun woning kijken,' zegt Luna Preusser van Energy Guards. 'Samen lopen we na wat er beter kan: verborgen tochtgaten dichten, de thermostaat

Adviseurs komen bij u langs voor een gratis advies. 'Laat de winter maar komen.'

MIKE STRUIK

Gratis afspraak met een adviseur

De gemeente biedt gratis professioneel advies aan huis om te besparen op energieverbruik. Iedere Hagenaar kan hiervan gebruik maken. Een adviseur bekijkt de cv-installatie, voert kleine maatregelen uit en legt uit wat bewoners zelf kunnen doen. Later volgt een overzicht met alle tips. Wilt u ook goedkoper uw huis verwarmen? Ga dan naar denhaag.nl/goedkoperverwarmen

 Meer informatie?
denhaag.nl/goedkoperverwarmen

anders instellen of de ruimte bij radiatoren vrijmaken zodat ze hun warmte kwijt kunnen. Hoor je water stromen in de radiatoren of tikkende leidingen, dan is dat vaak te verhelpen door te ontluichten. Veel bewoners zijn nooit zo bewust met verwarming bezig geweest. Dat is vorig jaar pas begonnen toen de gasprijzen door het dak gingen.'

Schrikken

Als burens met ongeveer dezelfde woning hun energieverbruik vergelijken, zien ze soms grote verschillen. Luna: 'Ja, dat is schrikken. Mensen vragen zich af hoe dat kan? Het is een combinatie van ander gedrag en kleine en soms grote maatregelen. Hoe warm wil je het hebben? Een

kamertemperatuur van 19 graden went snel en kost minder energie dan 21/22 graden. Het is één voorbeeld. We kijken overal naar, geven tips en maken na afloop een rapport met tips.'

Wie dat wil, kan ook advies krijgen over grotere maatregelen, zoals een oude cv-ketel vervangen door een zuiniger hybrideketel of een warmtepomp. Evert Tas deed mee om zeker te weten dat hij als huurder alles doet om op gasverbruik te besparen. 'Ik ben blij met het advies. Sommige dingen wist ik nog niet, maar in grote lijnen zaten we al op het goede spoor. Meer kun je niet doen. Daarbovenop hebben we ook nog een vast energiecontract met een laag tarief. Laat de winter maar komen.'

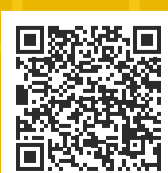
Binnenkijken bij duurzame woningen

■ Benieuwd naar wat isolatie, een warmtepomp of zonnepanelen voor u kunnen betekenen? Op zaterdag 25 november tussen 10.00 en 13.00 kunt u een kijkje komen nemen bij uw groene burens. Hagenaars uit verschillende wijken laten zien hoe zij hun huis energiezuinig maakten. Van oude tot nieuwe woningen, van appartement in een VvE tot een eensgezinswoning. Leer meer over duurzame maatregelen, deel tips en ervaringen en stel direct uw vragen.

Ontdek welke energiebesparende maatregelen geschikt zijn voor úw woning. De deelnemende woningen zijn vanaf 9 november te zien op de website.

 Meer informatie?
duurzamestad.denhaag.nl/gluren-bij-je-groene-buren
of scan de QR code

Gluren bij je groene burens

Is dat wat voor mij?

Korting op infraroodpanelen

■ Wilt u bepaalde plekken in uw huis bijverwarmen? Zoals de studeerkamer of de zithoek? Dit kan met infraroodpanelen. De gemeente start een actie waarbij u tot 1 maart 2024 korting kunt krijgen op de aanschaf van infraroodpanelen. De panelen zijn er in verschillende soorten en maten. De eerste 500 panelen worden gratis geïnstalleerd.

 Meer informatie?
denhaag.nl/infrarood

Vrijwilligers van vereniging ST-Ittihaad leggen met bewoners geveltuintjes aan in de Schilderswijk. DUURZAAM DEN HAAG

In Den Haag werken we samen aan een beter klimaat. Dat vieren we tijdens de Haagse Klimaatweek. Iedereen is uitgenodigd! En er valt van alles te beleven. Door de hele stad zijn er duurzame activiteiten. Van het Bespaartheater tot een pop-up museum, een Klimaatkraam op de markt, Groene popquiz of Repair Café. Doet u ook mee?

Leuke events voor iedereen in de stad

Thuis meedoen aan de Haagse Klimaatweek kan ook! Knip de Groen Bezig Bingo-kaart uit en hang hem op. Kijk voor de spelregels en prijzen op denhaag.nl/klimaatweek.

Groen bezig BINGO! Haagse Klimaatweek

 <p>Maak een foto van afvalscheiding bij jou op school, of thuis.</p>	 <p>Waar denk jij dat het water blijft als het heel hard regent? Maak hier een foto van.</p>	 <p>Maak een foto van een tuin met weinig tegels en veel planten.</p>
 <p>Maak een foto van overgebleven eten wat je bewaart voor later.</p>	 <p>Maak een foto van iets dat een tweede leven heeft gekregen.</p>	 <p>Maak een foto van jouw favoriete stukje natuur.</p>
 <p>Maak een foto van hoe jouw gezin of school energie bespaart.</p>	 <p>Maak een foto van een plek waar elektriciteit wordt opgewekt met zon of wind.</p>	 <p>Maak een foto van schoon vervoer, zonder uitlaatgassen.</p>

Programma 30 oktober t/m 5 november

Workshop (met gratis daghap): Is jouw lifestyle future proof?

Welke klimaatkeuzes maak jij en hoe kan dat beter, goedkoper en leuker?

- Maandag 30 oktober, 18.00 tot 20.00 uur: HECHT Leidschenveen-Ypenburg, Loire 204
- Dinsdag 31 oktober, 18.00 tot 20.00 uur: Pluk! Den Haag, Loosduinse Hoofdstraat 1184A
- Woensdag 1 november, 18.00 tot 20.00 uur: Kompaan Thuishaven & Brewery, Saturnusstraat 55

Bespaartheater: Je huis winterklaar in 5 stappen

Met simpele maatregelen tot 30% besparen op uw gasrekening.

- Maandag 30 oktober, 19.00 tot 21.00 uur: Grand Café Utopie, Waldeck Pyrmontkade 116
- Dinsdag 31 oktober, 19.00 tot 21.00 uur: Wijkcentrum Bezuidenhout West, Jan van Riebeeckplein 90
- Donderdag 2 november, 19.00 tot 21.00 uur: Zeeheldentheater, Trompstraat 342
- Woensdag 8 november, 19.00 tot 21.00 uur: Maranathakerk, 2e Sweelincstraat 156

Duurzaam Den Haag stadsgesprek

Duurzaam ondernemen: hoe ziet dat er vandaag én in de toekomst uit?

- Maandag 30 oktober, 19.00 tot 21.00 uur: Atrium Stadhuis, Spui 70

Duurzaamheidsmarkt Segbroek

Kom alles te weten over duurzame initiatieven, restaurants en winkels in Segbroek. Proef en geniet van de muziek.

- Woensdag 1 november, 12.00 tot 20.00 uur: Bibliotheek Segbroek, Weimarstraat 353 Den Haag

Ondernemersbijeenkomst Besparen door te verduurzamen

Verlaag uw energierekening én maak uw onderneming comfortabeler.

- Donderdag 2 november, 18.00 tot 21.00 uur: Sportcampus Zuiderpark, Meester P. Droogleevers Fortuynweg 22

Groene Popquiz

Duurzaam meets popcultuur in deze serieus vrolijke quiz voor studenten.

- Vrijdag 3 november, 20.00 tot 22.00 uur: Grand Café Utopie, Waldeck Pyrmontkade 116 Den Haag

Energiefestival Mariahoeve

Benieuwd hoe we samen Mariahoeve duurzamer maken voor de toekomst? Kom kijken en doe mee.

- Zaterdag 4 november, 12.00 tot 17.00 uur: Wijk- en Dienstencentrum, Ivoorhorst 125

Open (hou van je) Huis

Inspiratie en direct antwoord op al uw energie- en verduurzamingsvragen bij Hou van je Huis.

- Dinsdag 31 oktober, 13.00 tot 17.00 uur, Leyweg 940J: Wat zijn mijn rechten als huurder bij verduurzamen?
- Donderdag 2 november, 13.00 tot 17.00 uur, Denneweg 62A: Met mijn VvE verduurzamen, hoe pak ik dat aan?
- Donderdag 2 november, 19.00 tot 21.00 uur, Leyweg 940J: Uw huurhuis winterklaar: besparen op uw energierekening
- Zaterdag 4 november, 12.00 tot 16.00 uur, Goudsbloemlaan 82: Klaar voor de winter! Leyweg 940J: Hoe werkt een warmtepomp?

Repair Cafe Den Haag

Weggoeien? Mooi niet! Laat uw spullen repareren.

- Zaterdag 4 november, 11.00 tot 13.00 uur: O3, Zaanstraat 25

De Naaierij Repair & rewear studio

Blaas met hulp van de mensen van de Naaierij een kledingstuk nieuw leven in.

- Zaterdag 4 november, hele dag: De Naaierij, Suezkade 48

Pop-up Klimaatmuseum

Beeldend pop-up museum over de grootste uitdaging van dit moment.

- 30 oktober tot en met 3 november, dagelijks 7.00 tot 19.00 uur, donderdag tot 21.30 uur, vrijdag tot 12.00 uur: Atrium Stadhuis, Spui 70

Kijk voor alle informatie en het hele programma op denhaag.nl/klimaatweek of scan de QR-code

Fiets & Laat je zien! Zorg voor goede fietsverlichting

De donkere dagen komen er weer aan. Tijdens deze donkere ochtenden en avonden zijn fietsers minder zichtbaar voor ander verkeer. En dat kan gevaarlijke situaties opleveren. Wist u dat goede fietsverlichting de kans op een ongeluk met 20% verkleint?

■ ■ Fietsverlichting en zichtbare kleding zorgen voor betere zichtbaarheid. Om dit te stimuleren voert de gemeente in de maanden november en december campagne in de stad, bij scholen en sportclubs. De gemeente roept op: Fiets & Laat je zien!

Haagse Fietslichtjesparade

De campagne start tijdens de derde Haagse Fietslichtjesparade op 2 november. De gemeente moedigt dit initiatief aan. Het laat zien hoe leuk fietsen is en hoe belangrijk zichtbaarheid op de fiets is. Om 18.00 uur geeft wethouder Arjen Kapteijns het startschot voor de

Fietslichtjesparade 2022 langs de Hofvijver.

VALERIE KUYPERS

fietstocht. Het start- en eindpunt is op Wagenstraat 185A. De optocht fietst naar het Vredespaleis. Daar is

er een stop voor een kop warme chocolademelk. Daarna fietsen ze terug naar de Wagenstraat. Wilt u

meefietsen? Op denhaagfietst.nl/fietslichtjesparade staat alle informatie.

Onderzoek naar kademuren

■ De gemeente Den Haag doet mee aan een onderzoek over hoe gemeenten bruggen en kademuren kunnen beheren. Dit onderzoek is nodig, want stadscentra zijn nu veel drukker dan vroeger. De infrastructuur is soms al honderden jaren oud en niet berekend op auto's en vrachtverkeer. Het is heel duur om te zorgen dat de bruggen en kades daarop worden aangepast: het kan in heel Nederland miljarden euro's gaan kosten. Daarom is onderzoek naar toekomstbestendige kademuren en bruggen erg belangrijk. Het onderzoek wordt gedaan door de University of Twente, Hogeschool Saxion en de TU Delft. Daarbij werken ze samen met het AMS Institute, CROW en de gemeenten Amsterdam, Den Haag en Zwolle. Voor Den Haag wordt het programma Meerjarenprogramma Kunstwerken (MJPK) als voorbeeldproject genomen. Meer weten? bereikbarestad.denhaag.nl/nieuws.

Veiligheidsoefening in de Koningstunnel

Op woensdag 4 oktober hield de gemeente samen met de nood- en hulpdiensten een grote veiligheidsoefening in de Koningstunnel. De oefening werd gehouden na de avondspits zodat het verkeer er zo min mogelijk last van had.

■ ■ Tunnelbeheerders zijn verplicht om eens in de 4 jaar een veiligheidsoefening te doen. De oefening is om hulpverleners goed voor te bereiden op wat zij moeten doen als er iets in de tunnel gebeurt. Zo weten zij hoe zij op een

veilige manier kunnen werken. Dat is belangrijk omdat er in tunnels andere werkwijzen gelden dan op straat.

Anders dan op straat

In een tunnel kunnen voertuigen en mensen minder makkelijk wegkomen dan bij een ongeluk op straat. Voor de Koningstunnel geldt dat de tunnel ook nog eens in een druk gebied in de stad ligt. Daarnaast zit een tunnel vol met technische systemen zoals camera's, ventilatoren en een omroepinstallatie.

Samenwerking

De oefening was een samenwerking tussen meerdere organisaties. Bij de oefening waren betrokken: de hulpverleningsdiensten van de Veiligheidsregio Haaglanden (Brandweer, GHOR & GMK), de Regionale Ambulancevoorziening (RAV), Politie Den Haag en de gemeente Den Haag. Tijdens de oefening werden twee ernstige ongevallen in scène gezet.

 Meer informatie? bereikbarestad.denhaag.nl

Tijdens de oefening werden twee ongevallen in scène gezet.

FRANK JANSSEN

Werk kademuur Noordwal afgerond

■ De kademuur tussen de Hemsterhuisbrug en de Bibliotheekbrug is vervangen. De nieuwe kademuur gaat de komende 100 jaar weer mee. Nu de kademuur klaar is, is de aannemer uit het straatbeeld verdwenen. In het najaar of de winter plant de gemeente hier nog nieuwe bomen. In februari 2024 wordt de Hemsterhuisbrug terug geplaatst.

Piet Heinplein gaat volgend jaar open

De gemeente vervangt de bruggen en kademuren van het Piet Heinplein. De gracht komt weer terug. Helaas gaan de werkzaamheden langer duren. Eind dit jaar zijn de kademuren en bruggen gereed. Begin 2024 richt de gemeente het plein opnieuw in. De Hogewal en Prinsessewal krijgen een nieuw riool. Als laatste krijgt het kruispunt bij het Piet Heinplein nieuw asfalt. Naar verwachting gaat het Piet Heinplein dan in maart open. Meer informatie op denhaag.nl/pietheinplein

JURRIAN BROBBEL

Werk aan de Houtzagerssingel

■ De komende jaren wordt gewerkt aan de Houtzagerssingel. De aannemer gaat de kademuur vervangen en werken aan de riolering en de straat. Het werk begint eind oktober en duurt naar verwachting tot en met juni 2026. Het wordt in delen uitgevoerd. Op de plek waar gewerkt wordt, is de Houtzagerssingel afgesloten. Verkeer wordt omgeleid.

 Meer informatie? denhaag.nl/houtzagerssingel

Actueel

■ Op 16 oktober is de gemeente begonnen met asfalteren van de Vrederustlaan.
■ 30 oktober tot 22 november: plaatsen van nieuwe verkeerslichten op de kruising Lekstraat – Weteringkade.
■ HTM werkt tot en met 12 november aan de rails van tramlijn 3 tussen De Savornin Lohmanplein en Arnold Spoelplein.

 Meer informatie? bereikbarestad.denhaag.nl

Vervoer van deur tot deur

Voor ouderen en mensen met een beperking

Minder mobiel? Zo kom je er

De verjaardag van een kleinkind wil je niet missen. Een afspraak bij de dokter mag je niet missen. Maar hoe kom je daar zonder eigen vervoer en als reizen met tram of bus te moeilijk wordt?

■ In dat geval kunnen ouderen en mensen met een beperking gebruik maken van speciaal vervoer. In Den Haag rijden tientallen busjes en auto's van onder meer de Wijkbus, BBD, AV 070, de Regiotaxi en Valys. Allemaal bieden ze een ander soort vervoer binnen de wijk, in de stad of in de regio en verder.

Gevoel van vrijheid

Voor een actief, gezond en gelukkig leven moet je erop uit kunnen. Dat geldt voor jong en oud. Familie bezoeken, naar clubs of cursussen, uitgaan en af en toe een reis verder weg. Het geeft een gevoel van vrijheid en brengt kleur en afwisseling in het leven. Als je minder mobiel wordt, kost het moeite om nog zelfstandig de deur uit te gaan. Mensen blijven liever thuis, omdat

Voor een actief, gezond en gelukkig leven moet je erop uit kunnen.

HENRIËTTE GUEST

ze ertegenop zien vervoer te regelen of een beroep te doen op familie of vrienden. Dat is jammer, want er zijn genoeg mogelijkheden.

Voor bijna elke vraag naar vervoer bestaan er passende oplossin-

gen. Deze bijlage van de Stadskrant geeft een overzicht van het aanbod. Dat helpt om uit te zoeken waar en bij wie u terecht kunt. Tientallen vrijwilligers en professionele chauffeurs staan dagelijks klaar om

mede-Hagenaars met zorg en aandacht te vervoeren. Dat gaat om veel meer dan zo snel mogelijk van a naar b rijden.

Helaas lukt het niet altijd om bij iedere aanvraag precies op het

gewenste moment het gewenste vervoer te regelen. Soms duurt het ook langer dan afgesproken voor de bus of auto komt voorrijden. Dat komt onder meer door een tekort aan chauffeurs en de grote vraag naar speciaal vervoer in Den Haag. De vrijwillige en professionele vervoerders werken samen met de gemeente hard aan verbeteringen. Wilt u zelf als chauffeur helpen bij het vervoer van deur tot deur? Meld u aan als vrijwilliger of solliciteer naar een betaalde functie als chauffeur.

Mogelijkheden

Wilt u voor uzelf of voor een naaste uitzoeken wat de mogelijkheden zijn? Kijk op internet of ga naar een van de zeventien Servicepunten XL van Wijkz en Welzijn Scheveningen. De medewerkers zoeken het samen met u uit. Zij zijn ook telefonisch en per email bereikbaar.

➔ Meer informatie?
servicepuntxl.nl
(070) 205 22 22

Zelf vervoer regelen binnen familie of vriendenkring

Familietaxi rijdt op liefde

Anderen vragen of ze je met de auto ergens naar toe willen brengen, dat is best moeilijk. Toch is er meestal wel een familielid, vriend of buurman die graag wil rijden, zoals Jeffrey van Overeem (48) uit het Bezuidenhout. Hij gaat wekelijks met zijn schoonmoeder Lil Gommers (75) boodschappen doen in Mariahoeve of Voorburg.

'Zij is nog vitaal, maar de dichtstbijzijnde supermarkt is ver lopen. En dan moet ze ook nog terug met volle tassen. Voor mij is het een kleine moeite. Ik haal haar op, help met inpakken en sjouwen en doe ondertussen nog wat boodschappen voor ons gezin. Het is altijd gezellig. We nemen de laatste nieuwtjes door of maken ons druk over de politiek of iets op de televisie.'

Auto weggedaan

Wat voor Jeffrey een kleine moeite is, is voor zijn schoonmoeder een onmisbare hulp. 'Toen onze auto

Jeffrey van Overeem doet wekelijks boodschappen met zijn schoonmoeder Lil Gommers. 'Het is altijd gezellig.'

HENRIËTTE GUEST

stuk ging, hebben we hem van de hand gedaan. Mijn man heeft zijn rijbewijs laten verlopen. Op oudere

leeftijd gaan je ogen achteruit en reageer je minder snel. Dat is nu eenmaal zo. Wij lopen liever geen

risico op ongelukken. Met de tram en de bus kun je ook een eind komen, maar helaas is in onze

buurt een belangrijke halte opgeheven. Nu is het ver lopen naar een halte. Heel jammer, want er wonen veel ouderen.'

Hechte band

'Mijn dochter en haar man staan altijd klaar als we ergens naar toe moeten. Vinden ze geen punt. Onze familie is niet groot, misschien hebben we daarom zo'n hechte band. De twee kleinzoons komen nog elke woensdag bij ons lunchen als hun ouders aan het werk zijn. Je helpt elkaar over en weer.' Zou het winkelen niet veel sneller gaan als Jeffrey de boodschappen deed met een briefje van schoonmoeder? 'Nou, dat denk ik niet,' zegt hij. 'Ga maar eens voor het schap met de wasmiddelen staan, dan begrijp je wat ik bedoel. Mijn schoonmoeder weet precies wat ze wil. Ik zou zeker met de verkeerde dingen thuiskomen. We blijven het zo doen. Wat mij betreft nog jaren.'

Boodschappen Begeleidingsdienst

Samen boodschappen doen als wekelijks uitje

‘Alleen boodschappen doen, dat gaat echt niet meer. Daarvoor zijn mijn ogen te slecht geworden,’ zegt Francis Dreven (90). ‘Hoe vind ik de eieren tussen al die volle schappen bij Albert Heijn? Ik zou er compleet verdwalen.’ Toch is Francis elke vrijdagochtend in winkelcentrum Savornin Lohmanplein te vinden.

Zij wordt 's ochtends opgehaald door Peter Toet (62) met de bus van de Boodschappen Begeleidingsdienst (BBD). Hij rijdt een vaste route langs meestal zeven adressen in een brede cirkel rondom het winkelcentrum. Vanaf het parkeerdek gaan de meeste passagiers zelfstandig met een rollator de winkels in. Francis krijgt begeleiding van vrijwilliger Irma. Samen werken ze het boodschappenlijstje af. ‘Geweldig dat dit voor ons wordt gedaan. En het is ook nog eens heel gezellig. Als iedereen klaar is, drinken we koffie op het terras. Het is een vaste groep. Je leert elkaar goed kennen.’

Wim van Kralingen (74) is een van de twee mannen in het gezelschap.

De acht BBD-busjes rijden dagelijks met ouderen naar grote supermarkten en winkelcentra.

HENRIËTTE GUEST

‘Veel boodschappen heb ik niet meer nodig sinds ik alleen ben. Maar ik woon te ver van winkels om mijn rollator en een volle tas naar huis te lopen. Sinds anderhalf jaar ga ik met de BBD. Dat bevalt prima.

Het is een vast uitje in de week.’

Mathilde de Pauw (76) gaat pas een maand mee. ‘Ik nam altijd de tram naar mijn vaste winkelcentrum, maar die reed een tijd lang niet meer. Toen heb ik me

aangemeld bij de BBD. Ik blijf dit doen, het is hartstikke gezellig.’

De acht BBD-busjes rijden dagelijks met ouderen naar grote supermarkten en winkelcentra verspreid over Den Haag. Als dat nodig is,

bieden de begeleiders een arm en helpen met het zoeken naar artikelen. Deelnemers worden opgehaald en thuis gebracht. De kosten zijn € 3,- per rit en € 1,50 met een Ooievaarspas. Los van het vaste weekprogramma, rijdt de BBD ook af en toe naar markten, tuincentra of een meubelboulevard. Voor ouderen die niet meer zelf mee kunnen, is er de bezorgdienst. Boodschappen worden dan thuisgebracht.

“Ik blijf dit doen, het is hartstikke gezellig”

Meer informatie?

(070) 364 66 61
(maandag t/m
vrijdag 9.00 - 14.00 uur)
info@bbddenhaag.nl
bbddenhaag.nl

Wijkbus voor vervoer binnen eigen wijk of stadsdeel

Wijkbus rijdt voor jong en oud

De Warme Wijklunch (drie gangen) is populair bij ouderen in het Bezuidenhout. Elke maandag om 12.00 uur zitten de gasten klaar aan een lange tafel in WDC Haagse Hout. Zeven van hen komen met de wijkbus. Ze worden opgehaald en thuis gebracht door de vaste chauffeurs Aad Tiehuis en Erik van Alphen. ‘Onze oudste passagiers zijn 108 en 98,’ zegt oudvrachtwagenchauffeur Aad. Hij is sinds kort met pensioen. ‘Zonder wijkbus zouden deze mensen veel minder van huis gaan. We brengen ze veilig van deur tot deur. Het is dankbaar werk. We helpen voorkomen dat ouderen vereenzamen.’

Diana Roedoe (82) maakt vaak gebruik van Wijkbus Haagse Hout. ‘Geweldig wat de vrijwilligers voor ons doen. Ze zijn altijd vrolijk, komen op de afgesproken tijd en hebben veel geduld met ons. Hoe ouder je wordt, hoe meer moeite het kost om nog ergens naar toe te gaan. Het kringetje wordt steeds kleiner. Dankzij de wijkbus blijf ik actief. Ik ga elke week naar de lunch en het koor in het wijkcentrum.’

Wijkbus in Haagse Hout. ‘Wij helpen voorkomen dat ouderen vereenzamen.’

HENRIËTTE GUEST

Binnenkort schakelt Haagse Hout over op een elektrische bus. De gemeente zorgt voor een laadpaal. Aad, Erik en hun dertig collega-chauffeurs gaan rijden in een Ford E-Transit. Beter voor het milieu en

meer comfort voor de passagiers. Mevrouw Roedoe kijkt ernaar uit, vooral omdat ze hoopt op een betere vering. ‘Ik heb veel last van mijn rug. De chauffeurs rijden voorzichtig, maar verkeersdrem-

pels voel ik toch wel. Dat is het enige minpuntje.’

Overal een wijkbus

Naast Wijkbus Haagse Hout telt Den Haag nog negen wijkbussen.

Ze verzorgen vervoer met personenbusjes binnen een of twee stadsdelen naar een winkelcentrum, de dokter, pedicure of misschien een familiefeest. De wijkbus rijdt voor iedereen - jong en oud - die niet meer of moeilijk met het openbaar vervoer kan reizen. De bussen hebben een lage instap met een lift. Rollators kunnen mee, en een aantal bussen is rolstoeltoegankelijk. Chauffeurs helpen zo nodig bij het in- en uitstappen, geven een arm of dragen boodschappen naar binnen. De gebruikers betalen een vaste bijdrage per maand of per rit.

“Chauffeurs hebben geduld met ons”

Meer informatie?

socialekaart.denhaag.nl
(zoek op wijkbus)
(070) 205 22 22 (Servicepunt XL)

Aanvullend Vervoer (AV 070)

Bijna 15.000 Hagenaars hebben een pas

Witte auto's en busjes met daarop in groene letters AV 070. Je ziet ze overal rijden in Den Haag. Het bedrijf Noot Personenvervoer verzorgt hiermee Aanvullend Vervoer (AV) voor mensen die om medische redenen niet de tram of bus kunnen nemen. Bijna 15.000 Hagenaars maken er gebruik van. Daarnaast brengt AV 070 ook meer dan duizend leerlingen met een beperking naar school. In 2022 werden 480.000 ritten gemaakt.

Bianca Ton is chauffeur op een rolstoelbus. 'Ik rij al 23 jaar taxi, maar de rolstoeltaxi geeft de meeste voldoening. Ik heb plaats voor twee rolstoelen en vier lopers met of zonder rollator. Het is altijd gezellig in de bus. Mensen kletsen met elkaar, maken lol of moppen zoals alleen Hagenaars dat kunnen. De meeste ritten gaan naar een winkelcentrum, familie of het ziekenhuis. Soms heb ik een vast bingo- of gymclubje.'

De vraag naar AV 070 is groot, terwijl er een tekort aan chauffeurs is. Vacatures opvullen kost grote

Chauffeur Bianca Ton: 'We hebben chauffeurs in alle leeftijden, van studenten tot gepensioneerden.'

HENRIËTTE GUEST

moeite. Bianca ziet graag nieuwe collega's komen: 'Het is een leuke baan die je ook parttime kunt doen. We hebben chauffeurs in alle leeftijden van studenten tot gepensioneerden. De opleiding wordt betaald.'

AV 070 verzorgt ongeveer duizend ritten per dag. In veruit de meeste gevallen arriveren de chauffeurs - zoals afgesproken - binnen een kwartier voor of na de afgesproken tijd. Bianca noemt een belangrijke reden waarom dat

soms toch niet lukt: 'Ik sta vaak vast door opbrekingen en omleidingen. Daar valt tegenwoordig niet aan te ontkomen in Den Haag. Het is vervelend als mensen daardoor ergens te laat komen. De chauffeurs en onze planners doen hun best om

alle ritten goed te laten verlopen. Het is elke dag weer een ingewikkelde puzzel.'

Vooraf tussen twee en half vijf 's middags is het erg druk. Gebruikers krijgen op piekmomenten soms het advies op een andere tijd te reserveren om geen vertraging op te lopen.

“Rolstoeltaxi geeft meeste voldoening”

Als u aan de voorwaarden voor AV 070 voldoet, kunt u een Wmo melding doen. Kijk hiervoor op denhaag.nl (zoekterm Vervoer Wmo). De gemeente kijkt dan samen met u wat in uw situatie een goede oplossing is. Houders van een AV 070-pas, kunnen tot een dag van tevoren telefonisch of online een afspraak maken om thuis te worden opgehaald voor een rit naar een bestemming in Den Haag, Rijswijk, Voorburg of Leidschendam.

Begeleiden en Rijden

Vrijwilligers vervoeren ouderen in eigen auto

Ik hou niet van geraniums', zegt Joop Taal (80). 'Zolang het kan, wil ik bezig blijven en iets nuttigs doen.' Hij reageerde op een advertentie van Wijkz voor chauffeurs. Sinds een half jaar hoort Joop bij de honderd Haagse vrijwilligers van Begeleiden en Rijden. Zij vervoeren ouderen met hun eigen auto. 'Wij doen meer dan alleen chauffeurs. Ik begeleid de mensen naar binnen, help soms met boodschappen sjouwen of wacht tot ze klaar zijn bij de dokter. En voor de meesten ben ik ook nog een praatpaal om tegenaan te kletsen.'

Mevrouw Sedney is een trouwe deelnemer. 'Begeleiden en Rijden is voor mij de enige manier om nog ergens te komen. Ik heb jaren geleden bij een val een zware hersenschudding opgelopen, dat is nooit meer goed gekomen. Als ik lang in een auto moet zitten, gaat alles duizelen. Daarom kan ik niet met de bus. De chauffeurs van Begeleiden en Rijden hebben maar één passagier en gaan rechtstreeks naar waar ik moet zijn. Als zij er niet waren, zou ik veel meer binnen zitten.'

Vrijwilliger Joop Taal helpt mevrouw Sedney uit zijn auto. 'Wij doen meer dan alleen chauffeurs.'

HENRIËTTE GUEST

In Den Haag zijn ongeveer 1.250 ouderen lid van Begeleiden en Rijden, een dienst van welzijnsorganisatie Wijkz. Deelnemers vragen een paar dagen van tevoren telefonisch een rit aan. Elk stads-

deel heeft een eigen groep chauffeurs. De deelnemers betalen een lidmaatschap van € 10,- per jaar, plus € 6,- per rit tot 15 kilometer en maximaal anderhalf uur. Voor langere afstanden komt daar 40 cent

per kilometer bij. De chauffeurs krijgen een benzinevergoeding.

In Escamp zit vrijwilliger Esther van Gent aan de telefoon. Zij is de schakel tussen de deelnemers en chauffeurs. 'Bijna altijd kunnen we

op de gewenste tijd een vrijwilliger vinden die kan rijden. Sommige deelnemers willen elke week op dezelfde tijd naar de gym of de bridgeclub, anderen bellen af en toe. Vaak zit ik lang met ze aan de telefoon. De mensen willen graag hun verhaal kwijt. Dat is het leuke van dit werk. Vaste klanten leer je goed kennen.'

Nieuwe vrijwilligers zijn meer dan welkom, zegt Esther. 'Het aantal deelnemers groeit en we willen geen 'nee' verkopen. Als je een auto hebt en flexibel met je tijd kunt omgaan, dan is dit een kans om iets voor anderen te betekenen. Ik merk elke dag hoe blij iedereen is met onze chauffeurs.'

“Zolang het kan wil ik bezig blijven en iets nuttigs doen”

Meer informatie?
socialekaartdenhaag.nl
(zoek op begeleiden en rijden)
(070) 205 22 2

Vervoer als je minder mobiel bent

In Den Haag zijn veel soorten vervoer voor mensen die minder mobiel zijn. Op deze pagina vindt u een handig overzicht van alle voorzieningen, voor wie ze zijn bedoeld, wat ze kosten en waar u terecht kunt voor meer informatie.

Vervoer in Den Haag

■ Begeleiden en Rijden

Begeleiden en Rijden is een vervoersdienst voor ouderen die geen gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer. Vrijwilligers brengen u met hun eigen auto ergens naartoe. De chauffeurs kunnen ook helpen bij het in- en uitstappen of het dragen van de boodschappen.

Voor wie: Hagenaars vanaf 60 jaar

Kosten: lidmaatschap van € 10,- per jaar plus een kleine vergoeding afhankelijk van bestemming en duur van de rit. Parkeerkosten voor eigen rekening.

Meer informatie: socialekaartdenhaag.nl (zoek op begeleiden en rijden) of (070) 205 22 22

HENRIETTE GUEST

■ Boodschappen Begeleidingsdienst

Met BBD blijft u meedoen aan het dagelijks leven en ontmoet u andere mensen. U kunt winkelen, meegaan op een uitstapje of meedoen aan een groepsactiviteit. U wordt opgehaald en thuisgebracht met een busje. En er zijn altijd begeleiders aanwezig om een arm te geven, tassen te dragen of een rolstoel te duwen.

Voor wie: Haagse ouderen en Hagenaars die slecht ter been zijn

Kosten: € 3,- per rit (€ 1,50 met Ooievaarspas)

Meer informatie: bbddenhaag.nl of (070) 364 66 61

■ Duofietsen

Woonzorgcentrum Landscheiding heeft een duofiets waar in totaal vier personen op kunnen fietsen. Blijf lekker in beweging en fiets onder begeleiding door heel Den Haag. Wilt u een keer mee fietsen? Maak een afspraak door te bellen.

Voor wie: bewoners en buurtbewoners van woonzorgcentrum Landscheiding

Kosten: gratis

Meer informatie: socialekaartdenhaag.nl (zoek op duofiets) of (070) 800 84 00

■ Kennismaking Haags ov

De cursus 'Maak kennis met het Haags openbaar vervoer' is een aanrader voor iedereen die een rollator of rolstoel gebruikt, of blind of slechtziend is. Ook gebruikers van een scootmobiel kunnen meedoen in de RandstadRail en in de nieuwe stadstram.

Voor wie: Hagenaars met een beperking of een chronische ziekte

Kosten: gratis

Meer informatie: voorall.nl (zoek op Haags ov) of (070) 365 52 88

STICHTING VOORALL

■ Wijkbus

De wijkbus is er voor iedere wijkbewoner, jong en oud, die niet of moeilijk met het openbaar vervoer kan reizen maar niet in een rolstoel zit. Een medische keuring of pasje is niet nodig. De wijkbus haalt u thuis op, brengt u naar uw bestemming en brengt u weer thuis.

Voor wie: Hagenaars die slecht ter been zijn maar niet in een rolstoel zitten

Kosten: deze verschillen per wijk. Soms betaalt u per kwartaal, soms per rit.

Meer informatie: socialekaartdenhaag.nl (zoek op wijkbus)

Vervoer in de Haagse regio

■ Regiotaxi

De Regiotaxi is een vorm van openbaar vervoer. Het is een combinatie van een bus en een taxi. U moet van tevoren reserveren. De Regiotaxi haalt u thuis op en brengt u waar u heen wilt. Tijdens de rit kunnen ook andere mensen opgehaald en weggebracht worden. De regiotaxi is geschikt voor reizigers met een rolstoel, rollator of scootmobiel.

Voor wie: iedereen die niet of moeilijk met het openbaar vervoer kan reizen

Kosten: € 2,50 per rit plus € 0,81 per kilometer (mensen met een Wmo-indicatie krijgen korting)

Meer informatie: regiotaxi.haaglanden.nl

■ Wmo vervoer: AV 070

Met AV 070 reist u binnen de gemeenten Den Haag, Rijswijk en Leidschendam/Voorburg. AV 070 haalt u op bij en brengt u weer thuis. Ook kunt u afspreken bij één van de vaste ophaalpunten in de stad. Wilt u met AV 070 reizen? Doe eerst een Wmo-melding. De gemeente kijkt samen met u of AV 070 past bij uw situatie.

Voor wie: mensen met een beperking die niet met het openbaar vervoer kunnen reizen

Kosten: € 19 per maand

Meer informatie: denhaag.nl (zoek op Vervoer Wmo)

Vervoer in Nederland

■ NS Reisassistentie

Reist u met de trein en heeft u hulp nodig bij het in-, over- en uitstappen? Of heeft u een visuele beperking en iemand nodig om u door het station te begeleiden? Dan kunt u gebruikmaken van NS Reisassistentie.

Voor wie: iedereen met een lichamelijke beperking

Kosten: gratis

Meer informatie: ns.nl (zoek op reisassistentie)

BEELDBANK NS

■ Valys

De taxi's van Valys brengen u overal in Nederland. Ook op plekken waar u met het openbaar vervoer of de regiotaxi niet kunt komen. Gebruik Valys voor bijvoorbeeld familiebezoek of een dagje uit.

Voor wie: iedereen met een mobiliteitsbeperking

Kosten: € 0,22 per kilometer

Meer informatie: valys.nl en 0900 96 30

■ Zonnebloemauto

Zonnebloemauto's zijn huurauto's die achterin plaats een rolstoel of scootmobiel. De bediening van de auto is niet aangepast. Er zijn zitplaatsen voor drie tot vijf personen, afhankelijk van het type auto en hulpmiddel. Dat maakt de auto ideaal om op pad te gaan met familie of vrienden.

Voor wie: iedereen met een lichamelijke beperking

Kosten: € 45 per dag, benzinekosten voor eigen rekening, en eenmalig € 10 administratiekosten (met Ooievaarspas extra korting)

Meer informatie: zonnebloem.nl of (088) 001 67 17

Mensen die er toe doen

Sommige jongeren en jongvolwassenen vinden het moeilijk trots op zichzelf te zijn. Reclame Maken Voor Jezelf is een serie workshops die ze helpt weer positief naar zichzelf te kijken. 21 jongeren uit het Haagse gebouw SoZa maakten bij dit project een bijzondere poster.

Onder begeleiding schreven ze een tekst en van elk werd een professionele portretfoto gemaakt. De posters zijn binnenkort te zien in het atrium van het Stadhuis. Melle Dotinga bedacht het project. Voor vluchtelingen en statushouders, maar ook voor mensen uit wijken met veel problemen. 'Jongeren in moeilijke situaties hebben vaak een negatief zelfbeeld,' legt hij uit. 'Maar reclame benadert alles positief. We willen dat ze hun eigen waarden en kwaliteiten weer gaan zien.'

De jongeren gingen aan de slag samen met dichters, rappers en

Jongeren uit SoZa aan de slag met de workshopbegeleiders.

VEERLE LUITING

spoken word-kunstenaars. Voor de groep in SoZa waren dat spoken word-dichter Jones Siahailatua en Melle Dotinga zelf. Diverse

topfotografen werkten mee aan het project. De groep in SoZa werd gefotografeerd door Jaap Stahlie. Het programma loopt nog

tot mei 2024 en wordt betaald uit het programma maatschappelijke diensttijd van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Tentoonstelling

De posters van de jongeren zijn van 13 tot en met 23 november te zien op de tentoonstelling 'Through hardships to the stars' in het atrium van het Stadhuis. Openingstijden: dagelijks van 7.00 tot 19.00 uur, donderdag tot 21.30 uur, vrijdag tot 12.00 uur. Toegang gratis.

“ We willen dat ze hun eigen waarden en kwaliteiten weer gaan zien ”

'Ik zoek loyaliteit in mezelf en anderen'

Oleksandra (Oekraïne): 'Veerle Luiting is bij VluchtelingenWerk Nederland verantwoordelijk voor dit project en zij benaderde me ervoor. Ik help haar regelmatig met het werven van deelnemers voor projecten voor Oekraïners, dus ik dacht dat ze mensen nodig had, maar ze bedoelde het voor mijzelf! In de workshops moesten we onze kwaliteiten en waarden opschrijven en daar één van kiezen. Ik koos loyaliteit. Die zoek ik in mezelf én in mensen om me heen. Een dichter hielp me dat te beschrijven in een korte, sterke boodschap. Zij had een geweldige uitstraling en ik wilde heel graag dat juist zij mij zou helpen. Daarna maakte de fotograaf een portret van me. Ik ben geen doorsneevluchteling. Ik heb Oekraïne al in 2015 verlaten en woonde

sindsdien in de Verenigde Arabische Emiraten en Portugal. Kort voor de oorlog begon ging ik voor het eerst weer Kerstmis en mijn verjaardag vieren in Oekraïne. Ik voelde dat ik graag bij mijn familie wilde zijn. Toen brak de oorlog uit en ik vertrok met mijn moeder. Zij is nu in Polen bij mijn broer.

Eén van de redenen dat ik naar Nederland ging is dat je hier goed terecht kunt met Engels. Ik probeer te helpen zoveel ik kan. Ik tolk bijvoorbeeld als Oekraïners naar de dokter moeten of een bankrekening moeten openen. Ook ben ik een schoonmaakbedrijf begonnen voor Oekraïense vrouwen. Zelf voel ik me niet echt een vluchteling. Dat is toch meer als je daar een stabiel leven had en opeens weg moest.'

FOTO'S: HENRIETTE GUEST

'Altijd tussen twee werelden'

Emina (Bosnië/Nederland): 'Ik ben 1 september begonnen bij VluchtelingenWerk Nederland als teamleider Oekraïne. Reclame Maken Voor Jezelf was vooral bedoeld voor de jongeren en statushouders die ik begeleid, maar ik heb zelf ook meegedaan omdat ik veel filosofer over identiteit. Mijn ouders zijn in de jaren negentig uit Bosnië gevlucht. Ik ben in Nederland geboren. In mijn gedicht heb ik geschreven over vrijheid en authenticiteit. Voor mijn gevoel zit ik altijd tussen twee werelden in. Ik voel me sterk verbonden met Bosnië, maar niet met één van de politieke stromingen daar. Ik wil juist een universeel mens zijn. Meer mijn eigen weg inslaan en niet altijd doen wat mijn familie in Bosnië van me verwacht.

Ik vind dit een mooi project omdat het de stem van vluchtelingen en statushouders laat horen. Ik zag dat de deelnemers zich met elkaar verbonden voelden en zich met trots konden presenteren. De tentoonstelling staat straks in het Atrium tijdens de verkiezingen. Dat is extra mooi omdat het kabinet juist over het onderwerp migratie is gevallen. Onze posters vertellen individuele verhalen, maar we zijn er ook als collectief. Ik hoop dat de tentoonstelling tot gesprek leidt en een zaadje plant. Vooral bij wethouders en bestuurders. Ik hoop dat het ze helpt in te zien dat vluchtelingen, statushouders en andere mensen in de marge een plek moeten krijgen. Dat ze iets aan de samenleving kunnen bijdragen. Dat ze mensen zijn die ertoe doen.'

Gulasor: 'De app maakt het voor mij veel makkelijker.'

SANDER FOEDERER

Gulasor is mantelzorger, ouder, vrijwilliger en heeft daarnaast een baan. Zij vindt het belangrijk dat er speciale aandacht is voor mantelzorgers. 'Het geeft een stukje waardering dat ons motiveert.'

'Mantelzorg is van onschatbare waarde'

Gulasor is mantelzorger voor haar moeder. Zij ondersteunt haar met de verzorging, doktersbezoeken, contact met zorginstellingen en administratieve zaken. Dat is veel werk. Gelukkig kan Gulasor veel van deze taken doen via een online app. Hiermee ziet zij de rapportages van de thuiszorg in, maakt zij een zorgplan en plant zij afspraken in. 'De app maakt het voor mij veel makkelijker om mijn moeder te ondersteunen op afstand, aangezien ik 100 kilometer bij haar vandaan woon,' legt zij uit.

Vrijwilligers steunen elkaar

Gulasor is vrijwilliger bij de Koerdische Arbeiders- en Cultuurvereniging KOC-KAK. 'Ik ontvang veel steun van de andere vrijwilligers van deze vereniging. Wij helpen elkaar bij het omgaan met culturele verschillen tussen de Nederlandse en de Koerdische cultuur. Die steun maakt het makkelijker om mantelzorger te zijn,' zegt zij. Gulasor ziet dat veel ouderen het zwaar hebben. 'Ze zijn afhankelijk van de zorg, maar deze schiet

vaak tekort door bijvoorbeeld personeelstekort,' legt zij uit.

Waardering motiveert

'Mantelzorg is onzichtbaar werk van onschatbare waarde. Ik zie het als mijn plicht om mantelzorger te zijn, en ik doe het met veel liefde,' zegt Gulasor met een glimlach. Daarom vindt zij het belangrijk dat er aandacht is voor mantelzorgers. 'Op de Dag van de Mantelzorg krijgen we nuttige informatie en tips die ons werk makkelijker maken. Het helpt ons om te verbinden met andere mantelzorgers. We kunnen steun bij elkaar zoeken en onze zorgen uiten naar elkaar,' legt Gulasor uit. 'Mantelzorgers worden bovendien even in het zonnetje gezet. Die waardering motiveert ons. Ik ben blij dat ik de uitnodiging heb ontvangen van KOC-KAK om mee te doen. We gaan lekker vieren dat wij zulk mooi werk doen!' zegt zij trots.

Mantelzorgers welkom in Amare

Vrijdag 10 november zijn mantelzorgers en andere geïnteresseerden van 11.00 tot 16.00 uur welkom in Amare (Spuiplein 150 Den Haag). De toegang is gratis.

- Informatiemarkt voor mantelzorgers.
- Uitproberen van slimme hulpmiddelen die mantelzorgers kunnen ontlasten.
- Rad van fortuin met mooie prijzen.

Diverse workshops:

- Bloemschikken
 - Mindfulness
 - Vitaliteitstraining
 - Tafellakensessie 'Zorg jij ook voor een ander?'
- Aanmelden op de dag zelf.

Theatervoorstelling

'Nooit meer alleen als mantelzorger' (St. Avrasya)

Activiteitenprogramma Dag voor de Mantelzorg

Op 10 november is het de Dag van de Mantelzorg. In de dagen en weken daarvoor zijn er in Den Haag allerlei activiteiten.

Bakkie Aandacht

Datum: 23 oktober tot en met 3 november
Verspreid door de stad staat Bakkie Aandacht met een kleurrijke foodtruck om met mantelzorgers in gesprek te gaan onder het genot van koffie.

Theatertoptreden 'Nooit meer alleen als mantelzorger' en bloemschikken

Datum: vrijdag 3 november De Hobbel, Hobbelmastraat 184 en
dinsdag 7 november Panamaplein 34 (Wateringseveld)
Aanmelden: info@avrsyakafkas.com

Lunch met muziek voor mantelzorgers

Datum: woensdag 8 november, 13.00 tot 16.00 uur
Locatie: Juliana Plaza, Schalk Burgerstraat 217
Aanmelden: info@julianaplaza.nl

Muzikaal programma door muzikanten Residentie Orkest

- Donderdag 9 november, 15.00 tot 16.30 uur: Laaktheater (info@laaktheater.nl)
- Donderdag 9 november, 19.00 tot 20.30 uur: Bibliotheek Nieuw Waldeck (nieuwwaldeck@bibliotheekdenhaag.nl)
- Vrijdag 10 november, 11.00 tot 12.30 uur: Theater De Regentes (kassa@theaterderegentes.nl)
- Vrijdag 10 november, 15.00 tot 16.30 uur: Theater Dakota (kassa@theaterdakota.nl)

Een onvergetelijke middag met high tea

Datum: donderdag 9 november, 14.00 tot 16.00 uur (inloop vanaf 13.30 uur)
Locatie: Haags Ontmoeten Asan Tempel, 1e van der Kunststraat 75 Den Haag
Aanmelden: events@lwpc.nl of (088) 787 89 92
Gratis vervoer vanaf vijf locaties in de stad.

Bingomiddag, workshops en lunch

Datum: donderdag 9 november, 13.00 tot 18.00 uur
Locatie: Boylestraat 20 Den Haag
Aanmelden: (070) 365 39 03 of info@eekta.com

Lunchsessie over kleurrijke zorg en inclusieve mantelzorgondersteuning

Datum: donderdag 9 november, 13.00 tot 14.00 uur
Voor professionals, steutelpersonen en zelforganisaties.
Locatie: PEP Den Haag, Riviervismarkt 2 Den Haag
Aanmelden: a.kajouane@pepdenhaag.nl

Verzorgde avond in De Mussen

Datum: donderdag 9 november
Locatie: Buurtcentrum De Mussen, Hoefkade 602
Meer informatie: info@demussen.nl of (070) 388 87 00 (contactpersoon: Moska Maqsoodi)

Theatervoorstelling en workshops overbelasting mantelzorgers

Datum: vrijdag 10 november, 14.00 tot 22.00 uur
Locatie: SVH, Noordweg 74 Den Haag
Aanmelden vóór 31 oktober, vol=vol: info@stichtingvobis.nl of 06 284 798 49

Diner en workshops mantelzorgers met een migratieachtergrond

Datum: vrijdag 10 november, 18.00 tot 22.00 uur
Door Koerdistan-Arbeider-en-Kultuur Vereniging KOC-KAK
Locatie: Wijkcentrum Bouwlust, Eekhoornrade 215 Den Haag
Aanmelden vóór 3 november: Sardar Baban via kockakdenhaag@gmail.com

Leuke dag voor mantelzorgers

Datum: vrijdag 10 november
Locatie: BBS Kleurrijk, Ambachtsgaarde 3 Den Haag
Meer informatie: faarab@wijkz.nl

Meer informatie?

Kijk voor het volledige programma op denhaag.nl/dagvandemantelzorg

Astrid Plugge is mantelzorgster voor haar 11-jarige zoon die zware epilepsie heeft. 'Hoe meer er bezuinigd wordt op de zorg, hoe meer lasten wij moeten dragen.'

'Als onze zoon blij is, dan zijn wij blij'

'Het is goed dat er aandacht komt voor mantelzorg, maar er is veel meer nodig dan dat. Wij zijn niet goed bezig in Nederland. Er ligt te veel druk op de schouders van mantelzorgers. Hoe meer er bezuinigd wordt op de zorg, hoe meer lasten wij moeten dragen.' Astrid (directeur van een gastouderbureau) spreekt uit eigen ervaring. Haar zoon (11) heeft zware epilepsie en heeft 24 uur per dag begeleiding nodig. 'De zorg voor mijn zoon is een fulltime baan op zich. En hij zal nog meer achteruitgaan, dus hij zal steeds meer zorg nodig hebben. De beste zorg kunnen wij hem geven, als gezin. Maar we hebben hulp nodig die wij niet altijd krijgen. Er is een groot tekort in de zorg en ook wisselt het personeel nogal eens. Dat maakt dat mijn zoon niet altijd de hulp kan krijgen die hij zou moeten hebben, waardoor ik het vertrouwen in zorginstellingen kwijt ben.'

Administratieve lasten

Een ander groot probleem vindt Astrid de hoeveelheid aan administratieve taken die zij als mantelzorgster moet doen. 'Zo moet ik telkens weer bewijzen laten zien dat mijn zoon niet meer beter wordt. Daar zou een brief van de neuroloog voldoende voor moeten zijn,' zegt zij met een zucht. 'Gezinnen die mantelzorg geven zouden enorm geholpen zijn met iemand die de administratie op zich neemt en advies geeft over welke zorginstellingen er allemaal zijn,' meent Astrid.

Slimme hulpmiddelen voor het dagelijks leven

Onder zorgtechnologie verstaan we alle handige en slimme hulpmiddelen die het dagelijks leven veiliger of makkelijker kunnen maken. Denk bijvoorbeeld aan een personenalarmering in geval van nood. Of een heupairbag die zorgt voor een zachte landing bij een val. Zo zijn er nog veel meer slimme en praktische hulpmiddelen die ondersteuning kunnen geven aan mensen die van zorg afhankelijk zijn.

 Meer informatie?
zorgtechnologie-voorthuis.nl

Ondersteuning voor mantelzorgers

Wanneer je langere tijd zorgt voor iemand in je omgeving ben je mantelzorgster. Dat kan bijvoorbeeld een ouder, vriend, kind of buurvrouw zijn. In Den Haag zijn er ongeveer 120.000 mantelzorgers. Op de website denhaagmantelzorg.nl vind je meer informatie over ondersteuning voor mensen die zorgen voor een naaste.

 Meer informatie?
denhaag.nl/mantelzorg

Astrid Plugge en haar zoon: 'Naar iemand luisteren kan al ontzettend helpen.'

SANDER FOEDERER

Hulp van anderen

De zorg voor haar zoon heeft Astrid strijdbaar gemaakt. 'Wij geven onze zoon alle zorg die we als gezin kunnen geven. Als hij blij is, dan zijn wij blij.' Zij is dankbaar voor het goede netwerk aan mensen dat zij om zich heen hebben. 'Mijn zoon is een schatje, mensen vinden het leuk om bij hem te zijn,' zegt Astrid met een glimlach. Maar, benadrukt zij: gezinnen met kinderen met moeilijk verstaanbaar gedrag raken snel in een isolement. Astrid roept daarom op om extra aandacht aan hen te geven. 'Vraag eens wat je kunt doen om hun werk lichter te maken. Vaak is het iets kleins, zoals naar iemand luisteren. Dat kan al ontzettend helpen.'

Zorgtechnologie biedt hoop

Astrid is positief over zorgtechnologie. 'Ik ben benieuwd hoe

nieuwe uitvindingen mantelzorgers kunnen ontlasten en de kwaliteit van leven kunnen verbeteren van mensen die van zorg afhankelijk zijn. Zo kan een Google Glass (een digitale bril) een boek voorlezen aan slechtzienden. Maar met een paar aanpassingen is het misschien prima te gebruiken voor mensen met een ontwikkelingsachterstand. Zorgrobots zijn vooral bedacht voor ouderen, maar kunnen veel breder ingezet worden,' denkt Astrid hardop. 'Maar het kan ook iets simpels zijn, zoals een kaasschaaf voor mensen met een lage spierspanning.' Zij vult aan: 'Zorgtechnologie biedt iets extra naast de persoonlijke zorg.' Tot slot vertelt Astrid openhartig: 'Soms maak ik me zorgen hoe het zal zijn als ik er niet meer ben en ik niet meer voor mijn zoon kan zorgen. De nieuwe mogelijkheden die zorg-

technologie biedt, kunnen ervoor zorgen dat mijn zoon toch nog een beetje zelfredzaam wordt. Die gedachte maakt mij hoopvol,' zegt zij met een glimlach.

“
Zorgtechnologie biedt nieuwe mogelijkheden voor de zelfredzaamheid van mijn zoon en dat maakt mij hoopvol
”

Wat vinden de fracties

In de gemeenteraadsvergadering van 29 juni heeft de VVD-fractie haar steun aan de coalitie opgezegd. Daardoor was de coalitie, die naast de VVD bestond uit D66, GroenLinks, PvdA en CDA, haar meerderheid kwijt. Arie Slob werd aangesteld als verkenner met de opdracht te onderzoeken welke meerderheidscoalitie er gevormd zou kunnen worden. Op maandag 2 oktober hebben D66, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, CDA en DENK hun nieuwe coalitieakkoord gepresenteerd. De titel van het coalitieakkoord is Haags akkoord 2023 - 2026. Hierin staan de plannen van de coalitiepartijen voor de komende drie jaren. Ook staat in het coalitieakkoord beschreven voor welke plannen extra geld wordt uitgetrokken en waar de komende jaren juist minder geld voor beschikbaar is.

 Meer informatie?
denhaag.nl/gemeenteraad

De fracties in de gemeenteraad zijn verantwoordelijk voor de inhoud van deze pagina.

Richard de Mos:

Wij regelen Haags investeringsfonds

Met een aangenomen motie heeft Hart voor Den Haag fractievoorzitter Richard de

Mos voor elkaar dat er een Haags Investeringsfonds wordt opgericht. Het fonds moet investeren in projecten die bijdragen aan de stad. Voorbeelden hiervan zijn de aankoop en verhuur van maatschappelijk vastgoed. Bijvoorbeeld door vastgoed voor een redelijke prijs te verhuren aan onder andere een voedselbank, een fietsstalling of via werkgelegenheidsprojecten aan ambachtslieden en/of startende ondernemers. Inwoners en bedrijven kunnen investeren in de stad. Het doel is dat zoveel mogelijk stadsgenoten kunnen deelnemen in het fonds, door een zo laag mogelijke instapdrempel te hanteren, bij voorkeur al vanaf 500 euro. Ook bedrijven kunnen investeren en er is ruimte voor donaties en voor nalatenschappen.

Janneke Holman:
Samen voor een sociale stad

De uitdagingen in Den Haag zijn groot: er zijn te weinig betaalbare huizen, de

boodschappen worden duurder en het klimaat verandert. Daarom zijn we trots op de afspraken die we hebben gemaakt in dit coalitieakkoord. We investeren in wijken die dat het meeste nodig hebben. Door vaker afval op te halen, meer bomen te planten en door speeltuinen beter te onderhouden. We vergroten de bestaanszekerheid met meer geld voor armoedebestrijding. Het OV voor kinderen tot en met 11 jaar wordt gratis. Er worden betaalbare huizen gebouwd, ook voor dakloze mensen.

We zetten hier nu samen met de nieuwe coalitie onze schouders onder. Maar we voelen ook een grote verantwoordelijkheid om in goede samenwerking met de hele gemeenteraad én bewoners aan de slag te gaan met deze uitdagingen. Voor een sociale, leefbare en groene toekomst van Den Haag.

Kavish Partiman:
Leefbare, veilige en betrokken stad

CDA heeft zich ingezet voor een stad waar iedereen zich thuis voelt en waar

het goed wonen, werken en leven is. In een tijd waarin de stijgende lasten voor iedereen voelbaar zijn, is lastenverzwaring is vermeden. Wij hebben ingezet op een leefbaar, veilig en betrokken Den Haag. Denk hierbij aan gratis ov voor kinderen, de aanleg van meer speeltuinen en de uitbreiding van de ooievaarspas. Er is ook meer budget voor gezellige evenementen, worden de traditionele vreugdevuren behouden en geldt een strenge aanpak van coffeeshops, prostitutie en wapenbezit onder jongeren. Verenigingen, sportaccommodaties en topsport krijgen extra ondersteuning, zoals een nieuw zwembad op de Binckhorst. Er wordt extra ingezet op opknappen en duurzaam isoleren. Voor beter contact tussen gemeenschap en gemeente komen meer contactpunten in wijken en komt een contactpersoon voor levensbeschouwelijke organisaties.

Adeel Mahmood:
Een Den Haag voor iedereen

Veel Hagenaars hebben lang het gevoel gehad dat er niet naar ze werd

geluisterd. Wij zijn er trots op dat veel wensen vanuit de samenleving en DENK-standpunten opgenomen zijn in het akkoord.

Investeren in o.a. de Schilderswijk en Transvaal. Flinke boost voor MKB & dienstverlening. Stappen ter realisatie van een islamitische begraafplaats. Pilot voor bewoners in het Schilderswijk pollergebied. Onderzoek ter ontlasting van de drukke en onveilige Vaillantlaan. Gratis OV voor kinderen tot 11 jaar. Aanpak enorme afvalproblematiek. EN een stevige aanpak tegen alle vormen van discriminatie & racisme.

Wij hopen dat dit een boost zal zijn voor meer vertrouwen in de lokale politiek. Met frisse energie en vertrouwen blijven wij ons inzetten voor onze stad.

Wij zijn trots op wethouder Nur Icar en wensen hem veel succes in het college.

Fatima Faïd:
Akkoord is gemiste kans

Het op het eerste oog ambitieuze akkoord, schiet tekort bij de uitwerking op de

genoemde punten. Er staan veel dromen in, maar nergens wordt uitgelegd hoe het nieuwe college daar wil komen. Als zij dat hadden geweten, zou het wel zijn opgeschreven. Dat is heel zorgelijk, want er is weinig tijd. Stagediscriminatie moet worden tegengegaan, maar hoe? Het college weet het niet. Wachtlijsten tegengaan? Graag! Maar hoe? Dat is een goede vraag. Daarnaast wordt er veel voortgebouwd op het vorige akkoord met de VVD, terwijl juist nu de kans was om te breken met het beleid dat Den Haag al tientallen jaren in zijn greep houdt. Zo worden alle grote bouwplannen ongewijzigd gehandhaafd en blijft de mate van participatie minimaal waardoor het stadsbestuur en de inwoners lijnrecht tegenover elkaar blijven staan. Dat is niet de beloofde nieuwe bestuurscultuur die wij voor ogen hadden.

van het coalitieakkoord?

Marieke van Doorn:
Den Haag wordt groener dan ooit

Met een nieuwe samenstelling van de coalitie zijn

nieuwe en meer ambitieuze stappen mogelijk, in het bijzonder als het gaat om het vergroenen van de stad en het aanpakken van de klimaatcrisis. Maar ook op gebieden als gelijke kansen, democratie en recht. Er komt een klimaatberaad waarin alle Hagenaars mee kunnen praten over het aanpakken van de klimaatcrisis. De 100.000 huizen met de laagste energielabels worden versneld verduurzaamd. Hittestress raakt de meest versteende wijken het hardst en daarom worden die wijken juist het hardst vergroend. We pakken het lerarentekort aan met het docentenfonds en investeren flink in de bibliotheek. Ook maken we Den Haag veiliger en rechtvaardiger. We pakken ondermijning en straatintimidatie hard aan en starten een vrouwenrechtswinkel, zodat iedereen gelijke toegang heeft tot onze rechtsstaat. En we blijven bouwen om de woningnood tegen te gaan.

Lotte van Basten Batenburg:
De rekening doorschuiven

De Haagse VVD is kritisch op het akkoord van de linkse

coalitie. Ze strooien met geld, maar vergeten te investeren in de veiligheid in onze stad. Daar maken we ons zorgen over. Want we hebben juist te maken met een uitbarsting van messengeweld, schietincidenten, deurbommen en geweld en overlast door verwarde mensen. Met ondernemers heeft de linkse coalitie weinig op. Zo overvalt de coalitie ondernemers met een milieuzone vanaf de Laan van Meerdervoort naar de kust. Ze stellen ondernemers, van groot tot klein, voor een onmogelijke opgave. Veel bedrijven worstelen nog met coronaschulden en moeten nu halsoverkop elektrisch gaan rijden. Terwijl elektrische busjes en vrachtwagens peperduur zijn, als ze überhaupt te krijgen zijn. Ook zijn er te weinig laadpalen. De coalitie kiest hiermee voor symboolpolitiek, over de rug van hardwerkende ondernemers in onze winkelstraten.

Maarten de Vuyst:
Samen aan de slag voor Den Haag

Alle onderhandelde partijen voelden een grote verantwoordelijkheid om er samen

uit te komen. Ik ben dan ook trots op dit akkoord, dat we in minder dan vier weken tijd gesloten hebben. Wij willen in de nieuwe samenstelling een stap maken in het verbeteren van het politiek klimaat. Daarom blijven, net als bij het opstellen van dit akkoord, de oppositiepartijen graag betrekken. Dit akkoord is sociaal, groen en inclusief en dat is ook goed als je kijkt naar de uitdagingen waar deze stad voor staat. Zo zetten we in op het vergroenen van versteende wijken, zoals Transvaal, Rivierenbuurt, Duindorp en de Schilderswijk. Daarnaast gaat de doelgroep die de Ooievaarspas kan aanvragen gaat van 130% naar 150% van het sociaal minimum. Ook investeren we meer in de bibliotheek als een laagdrempelige ontmoetingsplek in de wijk met vele functies.

Robin Smit:
Diepgroen coalitieakkoord

Partij voor de Dieren gaat voor het eerst de Haagse coalitie in. Dit doen we met een

groener, duurzamer en diervriendelijker coalitieakkoord. We pakken de klimaatcrisis aan en beschermen dier en natuur. We investeren flink in bestaande én nieuwe natuur. We besteden extra aandacht aan dieren mishandeling en aan dierenleed bij hengelen. Bomen worden beter beschermd: de kapvergunning voor bomen in achtertuinen blijft behouden. Ook komt er meer geld voor gewonde dieren in de opvang en schaffen we de hondenbelasting af. Mensen lopen te vaak vast als ze hulp nodig hebben. Daarom brengen we de gemeente dichterbij. Ook maken we de tram en bus gratis voor kinderen en ondersteunen minima met dierenartskosten. We investeren in lokale culturele instellingen en extra steun aan werkende armen. We blijven in de gemeenteraad strijden voor een diervriendelijk, groen, duurzaam en rechtvaardig Den Haag.

Lesley Arp:
Kansen voor socialere keuzes

Het is goed dat het nieuwe college aan de slag gaat met plannen waar de SP

al eerder voorstellen voor indiende, zoals het uitbreiden van de Ooievaarsregeling voor mensen met een laag inkomen, gratis ov voor kinderen tot en met 11 jaar en een proceskostenfonds voor huurders die een conflict hebben hun huisbaas. Tegelijkertijd gaat het college in veel opzichten door op de oude voet. Als het gaat om het slopen van de marktwerking uit de zorg en het vergroten van het aandeel betaalbare woningen zijn de plannen erg onduidelijk. Het is een raadsel dat een college met zoveel linkse partijen niet gewoon inzet op een hoger percentage sociale huurwoningen bij nieuwbouw dan 30 procent, terwijl andere grote steden dit wel al doen. De SP ziet dan ook genoeg kansen om de komende jaren met voorstellen te komen en dit college aan te jagen om socialere keuzes te maken.

Sebastian Kruis:
Extreem-links kaapt de macht

Dit nieuwe college is een huiveringwekkende samenvatting van alles wat

Den Haag kapot heeft gemaakt. Extreem-links en de islam. Ons doel is dit college z.s.m. af te zetten. Nederlanders weer op 1.

Judith Klokkenburg-Reedeker:
Ouderenzorg verder onder druk

De ChristenUnie/SGP is voorzichtig

optimistisch over het nieuwe Haagse coalitieakkoord. Het is een groen en sociaal akkoord. Armoede wordt aangepakt en er wordt extra geïnvesteerd in woningen en een groenere en duurzame stad. Maar de coalitie dreigt in al haar sociale en groene ambities de dagelijkse realiteit van hulpbehoevende Hagenaars, Hagenezen en Scheveningers uit het oog te verliezen. Zo wordt op ouderenzorg verder bezuinigd zonder dat duidelijk is hoe dat moet gebeuren. De ChristenUnie/SGP vreest dat kwetsbare ouderen straks in de kou staan en nog moeilijker aan de juiste hulp kunnen komen. Ook zijn er zorgen over veiligheid. Er wordt niks extra's gedaan, ronduit naïef, gezien recente uitbarstingen van messengeweld. De ChristenUnie/SGP blijft zich ook de komende jaren inzetten voor een veilig en zorgzaam Den Haag, waar we omzien naar elkaar en recht doen aan onze ouderen.

Gideon van Meijeren
Den Haag verliest

Dat de grootste partij van Den Haag opnieuw wordt

buitengesloten is de ultieme schoffering van de Haagse kiezer. Het lijkt op een vooropgezet plan van de linkse partijen om eerst te doen alsof men wilde samenwerken met Hart voor Den Haag en de VVD maar vervolgens bliksemsnel over links tot een akkoord kwam. De Haagse burger krijgt nu nóg meer van dezelfde linkse ellende over zich heen; meer geld naar zinloze maar peperdure klimaat- en duurzaamheidshobby's en als klap op de vuurpijl nóg minder geld naar veiligheid in een stad waar geweldsincidenten inmiddels de norm lijken te zijn. Om de onveiligheid te bestrijden komt het college met een campagne waarbij mensen anoniem wapens in kunnen leveren. Dat zal het aantal steekpartijen natuurlijk significant laten dalen. Het zegt alles over een college dat het echte probleem - ongeremde immigratie - absoluut niet onder ogen wil zien.

Halloween in de Haagse wijken

28 OKT Met Halloween zijn er in de Haagse wijken allerlei griezelige activiteiten. Zo is er op zaterdag 28 oktober in de Theresiastraat een Halloween-speurtocht. Het Laaktheater organiseert drie spannende Halloween Griezelsroutes voor kinderen. En in de Keizerstraat is er tussen 12.00 en 18.00 uur een Halloweenfeest met onder meer schminken, maskers knutselen,

een spookhuis voor de kleintjes, een doolhof, schiettent en een vossenjacht. Dinsdag 31 oktober is er een Trick or Treat speurtocht op de Frederik Hendriklaan en Willem de Zwijgerlaan met Spooky Dubbeldekker, schmink en veel griezels op straat.

 Meer informatie?
thehague.com/
halloween-in-denhaag

Halloween op de Haagse Markt.

ANP/HOLLANDE HOOGTE/SANDRA UITTENBOGAART

Loosduinen gaat los

1 NOV Loosduinen Gaat Los is een vijfdaags cultureel festival voor alle bewoners van Loosduinen. Van 1 tot en met 5 november is er een gevarieerd programma met muziek, theater, tentoonstellingen, workshops en kinderactiviteiten. Zo zijn er optredens van de Haagse zanger John Medley op de markt, goochelaar Steven Kazàn, popkoo Prestige Pro, acteur Bas Muijs,

The Weepers en het Miguel Sucasa Jazztrio. Ook is er een orgelconcert bij kaarslicht in de Abdijkerk, deze keer met gerenommeerde organist Eric Lebrun uit Parijs. De meeste voorstellingen en activiteiten zijn gratis. Reserveren kan via de website.

 Meer informatie?
loosduinengaatlos.nl

Popkoo Prestige Pro treedt op tijdens het festival.

Dierbaren gedenken op Westduin Verlicht Herdenken

29 OKT Als iemand die je dierbaar is doodgaat, is het verdriet vaak ondraaglijk. Het helpt om samen met anderen hierover te rouwen en te praten. Op zondag 29 oktober is Westduin Verlicht Herdenken. De gemeentelijke begraafplaats Westduin is verlicht met fakkels en

vuurkorven. Voor jong en oud zijn er bijzondere activiteiten om dierbaren te gedenken. Iedereen is welkom tussen 16.00 en 18.00 uur. De toegang is gratis.

 Meer informatie?
denhaag.nl/loosduinen

Week van de Dialoog: Luister écht, verlies elkaar niet!

6 NOV Dialoog in Den Haag organiseert van 6 tot en met 12 november de Haagse week van de dialoog. Er zijn zeven gratis dialoog-bijeenkomsten. Iedereen is welkom om mee te doen. Thema dit jaar is 'Luister écht, verlies elkaar niet!'. Een oproep om écht nieuwsgierig te blijven als iemand je iets vertelt waar je het niet mee eens bent. Durf jij dan te verdiepen? Door écht te luisteren bestrijd of voorkom je polarisatie. In de dialogen van Dialoog in Den Haag komt vaak naar voren dat mensen elkaar vinden maar ook dat zij tegenover elkaar staan. Bijvoorbeeld rond thema's als de

klimaatcrisis, migratie en discriminatie. Zelfs goede vrienden of familieleden verbreken het contact of zetten dat op een laag pitje, omdat zij het diepgaand oneens zijn met elkaar. De dialoog doet daar wat aan. Het is een beproefd middel om mensen te verbinden.

Meedoen
Meedoen aan een dialoogbijeenkomst is gratis. Per bijeenkomst is een maximaal aantal plaatsen beschikbaar. Belangstelling? Meld u dan aan op dialoogindenhaag.nl.

 Meer informatie?
dialoogindenhaag.nl

Intocht Sinterklaas

18 NOV Zaterdag 18 november is de jaarlijkse intocht van Sinterklaas. Rond 11.15 uur vaart de stoomboot Pakjesboot070 de haven van Scheveningen in. Om 12.30 uur begint de rijtoer door de winkelstraten van Den Haag. Rond 17.00 uur komt Sinterklaas aan op

het Lange Voorhout. De intocht van Sinterklaas trekt altijd veel bezoekers. Kom daarom met het openbaar vervoer of de fiets en maak gebruik van de gratis bewaakte stallingen.

 Meer informatie?
sinterklaasindenhaag.nl

Nederland leest Sonny Boy

1 NOV Een goed boek brengt gesprekken op gang en verbindt lezers met elkaar. In november leest heel Nederland hetzelfde boek tijdens de actie Nederland leest. Lezers krijgen dit jaar het boek 'Sonny Boy' van Annejet van der Zijl cadeau van de bibliotheek. Zij viert dit jaar haar 25 jaar schrijverschap.

 Meer informatie?
bibliotheekdenhaag.nl

Foto's gezocht van Loosduinen

Eind december presenteert het Haags Gemeentearchief in De Galerij op station Spui van de tramtunnel de fototentoonstelling 'Oog in oog met Loosduinen'. Wat is voor u dé meest kenmerkende plek van dit stadsdeel? Maak een staande foto van uzelf of een buurtgenoot op deze plek en stuur deze uiterlijk 20 november naar robin.butter@denhaag.nl. Doe mee en wie weet hangt uw foto straks in De Galerij.

 Meer informatie?
haagsgemeentearchief.nl

ARNAUD ROELOFSZ

Huiswerk maken in de bibliotheek

Bibliotheek Den Haag biedt gratis huiswerkbegeleiding aan aan middelbare scholieren. Zij zijn welkom in de Centrale Bibliotheek en in de vestigingen Transvaal, Bouwlust, Schilderswijk, Escamp, Moerwijk en Leidschenveen, bij twee vestigingen van stichting Jeugdwerk en bij twee vestigingen van Wijk in Laak.

 Meer informatie en aanmelden?
bibliotheekdenhaag.nl/huiswerkbegeleiding

De begraafplaats is verlicht met fakkels en vuurkorven.

GEMEENTE DEN HAAG